

Innst. 203 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:43 S (2010–2011)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Aspaker, Svein Harberg, Henning Warloe og Ingjerd Schou om tydeligere retningslinjer for nasjonale prøver for å sikre sammenlignbare resultater mellom skolene og at flest mulig elever deltar

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen utarbeide tydeligere retningslinjer for nasjonale prøver generelt, og for fritaksreglementet spesielt.
2. Stortinget ber regjeringen praktisere full åpenhet om fritaksprosenter og prøveresultatene fra de nasjonale prøvene som et ledd i kvalitetsutvikling i norsk skole.
3. Stortinget ber regjeringen gjennomføre kontroll og stikkprøver av skoler, og bidra til at skoler med særskilte avvik følges spesielt opp.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tor Bremer, Svein Gjelseth, Anna Ljunggren, Hadia Tajik, Truls Wickholm og lederen Marianne Aasen, fra Fremskrittspartiet, Jon Georg Dale, Tord Lien og Bente Thorsen, fra Høyre, Elisabeth Aspaker, Svein Harberg og Henning Warloe, fra Sosialistisk Venstreparti, Aksel Hagen, fra Senterpar-

tiet, Anne Tingelstad Wøien, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen, og fra Venstre, Trine Skei Grande, viser til representantforslaget.

Komiteen mener at nasjonale prøver gir viktig informasjon om deler av det faglige innholdet i skolen.

Komiteen er opptatt av at nasjonale prøver skal være et godt verktøy for den enkelte skole, at flest mulig elever skal delta, og at prøvene skal avvikles på en ryddig måte som gir sammenlignbare resultater.

Komiteen påpeker at for å få til dette må forståelsen av fritaksreglene være noenlunde sammenfallende hos skoleeierne.

Komiteen er kjent med at fjorårets gjennomføring av nasjonale prøver har gått bra. Ifølge kunnskapsministerens brev av 11. januar 2011 til komiteen har Utdanningsdirektoratet rapportert at de ved forrige gjennomføring har hatt færre henvendelser fra sektoren enn ved tidligere gjennomføringer.

Komiteen viser til at det i forskrift til opplæringsloven § 2-4 annet ledd er presisert hva vilkårene for fritak fra plikten til å gjennomføre nasjonale prøver er.

Komiteen påpeker at det i 2011 er planlagt tilsyn med nasjonale prøver. Dette vil gi en bedre oversikt over praksis hos flere skoleeiere når det gjelder påmelding og registrering av elever.

Komiteen mener at dette vil gi et godt grunnlag for videre oppfølging av problemstillinger knyttet til gjennomføringen av nasjonale prøver.

Komiteen vil understreke nasjonale prøvers betydning i oppbygging av et kvalitetsvurderingssystem for norsk grunnopplæring. Sammen med internasjonale undersøkelser PISA, PIRLS, TIMSS og ICCS som Norge deltar i, danner nasjonale prøver grunnlag for at skolemyndigheter på ulike nivåer

gradvis kan få mer kunnskap om norske elevers læringsutbytte.

Komiteen mener at økt kunnskap om utviklingen i skolen er en forutsetning for å kunne gjøre forbedringer i skolen og legge til rette for at alle elever skal kunne tilegne seg nødvendige grunnleggende ferdigheter som er en forutsetning for å mestre videre skolegang og deltakelse i arbeids- og samfunnsliv.

Komiteen vil peke på at nasjonale prøver er en viktig kilde til styringsinformasjon om resultater i den norske skolen og et virkemiddel for større innsikt i elevprestasjoner. Etter komiteens oppfatning er det derfor viktig å sikre kvaliteten på gjennomføring av nasjonale prøver, slik at flest mulig elever deltar og for å unngå at det reises tvil om resultatene er sammenlignbare. Også etter prøvene i 2010 har media satt søkelys på betydelige forskjeller når det gjelder andel elever som er fritatt, og utdanningsdirektøren i Troms har påpekt det samme og varslet en gjennomgang. Komiteen har også merket seg at divisjonsdirektør for analyse og vurdering i Utdanningsdirektoratet, Hege Nilsen, 1. november 2010 uttalte til Aftenposten at direktoratet har registrert debatten rundt fritakspraksisen knyttet til nasjonale prøver, og at direktoratet derfor vil undersøke om det er ulik praksis i forhold til hvilke elever som kan fritas og de som blir fritatt.

Komiteen anser det å være av vital betydning å kvalitetssikre fritakspraksis ved gjennomføring av nasjonale prøver, og mener det er viktig at flest mulig elever deltar slik at vi får et så fullstendig bilde som mulig når det gjelder elevenes læringsutbytte. Skolen bør i større grad invitere foreldre til dialog om prøvenes betydning, om resultatet og hvordan skolen vil følge dette opp.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener erfaringer fra nasjonale prøver tilsier at det er behov for å utarbeide tydeligere retningslinjer for nasjonale prøver generelt og for fritaksreglementet spesielt. Åpenhet om fritaksprosent vil også bidra til å forbygge feilslutninger om resultater og kan i seg selv virke til at flere elever deltar på prøvene. Skoler med store avvik i fritakspraksis bør følges særskilt opp.

Disse medlemmer fremmer på bakgrunn av dette forslagene 1 og 3 i representantforslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremmer i tillegg forslag 2 om full åpenhet om fritaksprosenter og prøveresultater.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen utarbeide tydeligere retningslinjer for nasjonale prøver generelt, og for fritaksreglementet spesielt.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen gjennomføre kontroll og stikkprøver av skoler, og bidra til at skoler med særskilte avvik følges spesielt opp.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen praktisere full åpenhet om fritaksprosenter og prøveresultatene fra de nasjonale prøvene som et ledd i kvalitetsutvikling i norsk skole.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:43 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Aspaker, Svein Harberg, Henning Warloe og Ingjerd Schou om tydeligere retningslinjer for nasjonale prøver for å sikre sammenlignbare resultater mellom skolene og at flest mulig elever deltar – vedlegges protokollen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 10. februar 2011

Marianne Aasen

leder

Hadia Tajik

ordfører